

SUAT KEMAL ANGI

TÜS

şiiR

Suat Kemal Angı [28 Aralık 1966]. ODTÜ Metalürji ve Malzeme Mühendisliği bölümünü bitirdi. Ankara'da yaşıyor, çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

Suat Kemal Angı • Tüs

© Suat Kemal Angı

Ankara

Ocak 2021

ISBN: 978-625-409-750-8

Bu kitabın yayın hakları yazarın kendisine aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında hiçbir yolla izinsiz çoğaltılamaz.

<https://twitter.com/suatkemalangi>

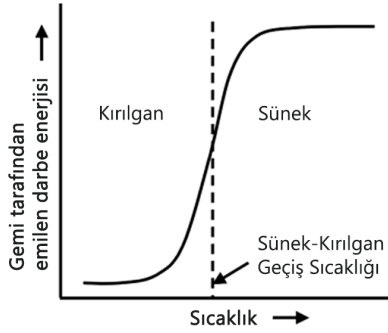
<https://suatkemal.work>

SUAT KEMAL ANGI

TÜS

*Metalin hayatına,
Hurda metal toplayana...*

“Nasıl ki her uçağın düşme tehlikesi varsa, her kitap da kendi içinde başarısız olma ihtimalini barındırmalı.”
Enrique Vila-Matas (*Montano Hastalığı*)

Şairin Şiiri	11
Sen ve Ben	12
Deli Sevgilim	16
Tüs Kristali	18
Gerilmenin Şiiri	25
Çayırın Şiiri	39
Gevremenin Şiiri	48
Cevherin Şiiri	58
Mühendisin Şiiri	63
Atom Zamanı	70

Şairin Şiiri

Kalbimdeki bıçakla geldim
Önümde kaç nehir, geçmedim
Tarafım belli, kısım belli
Ey beni mıknatıslı
Kırmızı topraklara süren
Aklımda, safken tattığım cevherin

Sen ve Ben

Gel

Yol ve yatak arkadaşım ol

Sana çılgın şeyler anlatayım

Afrika'ya kaçan turnanın günlüğünü

Akıntıya karşı yüzen somonun hayalini

Boz ayının gördüğü rüyayı

Kabul etmezsen
Alnı benekli bir oğlak
Dizginime takılan gümüş pul
Gençliğime yiv açan pafta ol

Oku

Günlüğün on üçüncü sayfasını

Hayalin dönüm noktasını

Rüyanın açlık lokmasını

Beni boş ver
Asi bir felfelek ol

Deli Sevgilim

Karnının değil
Kalbinin yerini bilen okur
şair sevgilim

Tüm alığım sana
Seni arıyor Japon gözlerim
Gel ve bir daha gitme

Dokunursan sevince
Boğar dünyayı
Esrar yaprağımız
Yedi parmaklı

Tüs Kristali

Siz durup dinlenen vadi meltemisiniz
Bense yaz musonuyum, safir bir avizenin içinden
Kapkara bulutlarla gelen, tunç fırtınalar getiren

Siz bir ömür aynı kepekli Őiri yazdınız, ustalaştınız
Ben atomsal boşluğumda yankılanan her Őiirden sıkıldım
Aynı dizede geçen aynı sözcükten, sıfat   pl ę nden

Camdan bakıp homurtuyu dinlerken
Spleen besleyip *Melankholia* kopyalarken
Asırlarca t s kristalini aradım
Amorf ya da  is olduęunu bilmeden

Sizi gördüler

Sizin gibi yumuşak, deniz kara dağ adamları

Bir tomruk, bir avuç toprak, bir bardak su verdiler

Ama gözlerini açıp, dik ya da eğik

Fırtınaya bakmak istemediler

İnsanın içinde eser fırtına, sürgün yerine doğru
Benim sürgünüm tûs kristalinin kalbi
Hiç bilmediğiniz ayakları, işkembesi, bağırsakları

Kanonik şairler sürtünmesiz
Top yuvarlayan memeli

Kara safra, hüznü ester sonbaharım
Balgamım, çok delikli cansız kış ayağım
Sarı safram, alingan karnım, hırçın yazım
İlkbaharda ellerime bulaşan kan. Kan
Sizin için, hep sizin için

Spleen'in göğüs kafesinde
Humour'un pas tutmaz dilinde
Esrarım, yapraklarım, benliğim

Çizgisel kusurlarımla
Erimeseden kalırsam sonraki yaza
Size silikanın aklına düşen Tüs'ün
Hatırda kaybolan Tüs'ün
Zifos'un kıskandığı Tüs'ün
Sırılsıklam yuvasını göstereceğim

Gerilmenin Şiiri

Maurice Blanchot'ya...

Rüyamda, rüyamsı şeyin içinde
Çekme deneyi numunesiymişim
Filvaki, noktasal bir hataymışım içinde
Numune çelikten, ben boşluktan varmışım

Sırtımda Dünya'nın ağırlığı
Göğsümde Dünya'nın ağırlığı

Babam ekmek almaya gitmiş sabahın köründe
Annem kahvaltıyı hazırlamış
Ekmekler kızarıyor döküm sobanın üstünde
Yanık buğday kokusu doluyor burun deliklerime

Boşluk sünek midir, mat mıdır, saydam mıdır?
Bir hatayım çelik rüyanın içinde
Kollarımda Dünya'nın ağırlığı
Bacaklarımda Dünya'nın ağırlığı
Geriye beni makinist yavaş yavaş
Newton Newton bölü milimetreka

Annem siniye koyduğu kahvaltıyı masaya taşıyor
Babam stüdyoya girecek, kravatını bağlıyor

Anne ben tokum, tokluğum gayet iyi
Esniyorum, esnekçe geriliyorum rüyamda
Uzarken inceliyor boynum, kollarım, bacaklarım
Daralıyor yeryüzüne açık gözlerim, kulaklarım
Martinime kim tanık olacak, mermi yoluma, barutuma kim?
Hurdalığa doğru akacağım birazdan

Anne dürtmekle olmaz, ışığı yak uyanayım
Baba ısılla olmaz, filmimi aç uyanayım
Kayıyor çelik yatağı altımdan
Nefesim göğsümden, tırtıllar tenimden
Elveda demiryolum, çocuk arkadaşlarım

Sonra akmaya başladım
Önce adacio, andante, andantino
Vivo, presto, prestissimo

Her şey bir anda olupbitti
Annem beş yüz kere dürttü
Babam bin defa şakıdı
Sen beni bir kez bıraktın
Göğsümde elinin izi

Güneş bakıyor
Makine işliyor
Makinist not alıyor
Ay uyuyor
Ben uyanamıyorum
Akıp gidiyorum:

Ne zaman sokakta yürüyen bir üveyık görsem
Hemen kırlangıç kılığına girer, üstünde süzülürdüm
Rüzgârın molasını kollar, akbasma pal kardeşliğiyle
Dostum sen kafeste mi doğdun, neden korkuyorsun?
Uçsana, uçsana derdim

Bir eşik daha, hızla yaklaşıyorum
İçim yanmaya başlıyor, atomlarım üşüyor
Kayak tatiline çıkmış tüm kardeşlerim
Bir çatırtı, bir daha, kopuyor çelikle bağım
Oysa ben metal deęilim
Noktasal bir hatayım
Havayım, bořluęum, nefesim
İřte boynum
Sündüm, çiçek sapı kadarım

Son eřik de geçildi
Yıkım zamanı yakın
Duymuyorum
Ağırlığını Dünya'nın:

Ne zaman çiçeklerle kelebekler savařsa
Düzensiz kırlara koşardım
En algın bitkisel yaşamı bulur
Üzerine titrer, gıptayla seyrederdim
Bu arada çoktan ayırık kılığına girmiş
Ot diliyle düşünmeye başlamış
Benzerliğin büyüüyle delirmiş olurdum
Sonra aklımdan kalemlerimi çıkarır
Gönüllü bir arkadaşımı boyardım, ıplak –
“Yaşamın kıyısında tutunabilmek için mi iek topluyorum?”

Ne yaklaşılabileceğim bir gerçeklikti şiir
Ne kesinlik, müptelaydım sadece
Varlığını bilmediğim gecenin hiyeroglifine
İçimdeki yabancı kurt heykelin pençesine
Düşünkeş balıkların erotik sevincine
Okudum, yürüdüm, baktım, çözdüm
Yolun sonuna geldim
Sessizliğin sesine

Umutsuz olmam gerekiyordu oldum
Putum yoktu, yine de caydım
Tanrım yoktu, yine de kaçtım
Şaşırdım, dalgalandım, yandım
Ufkum Muson, geleceğim Fırtına

Kopacaktım
Koptum

Çayırın Şiiri

İçimdeki kurda rastlamadan önce
Bir Mavi Muhabbet Kuşuydum
Cathay'a rastlayınca Kar Baykuşu oldum
O kadar sakardım ki kendimi gerçek sandım
Az kalsın gökdelenimin penceresinden atlayacaktım

Sonra tekrar ormana gittim
Karlı bir dağ vardı önümde, tırmandım
Nefes kesen bir Kar Leoparıydım
Çığla birlikte, çığın içinde, kahkahayla yuvarlandım

“Çölde”

Acı kalbini sevinçle yiyen bir yaratık gördüm
O kadar susamıştım ki insanı hayal sandım
Az kalsın serabı gözlerimden oyacaktım

Yürüdüm, hep yürüdüm
Büyük konglomera çayırılığında
Bir çiğ balık atladi önüme, adımı sordu, söyledim
Sonra onu ateşte pişirip yedim
O kadar açtım ki, porsuğu edebiyat sandım

Yürüdüm, hep yürüdüm
Çayırılık hiç bitmedi

Ah bir kez uzandım
Sırtüstü ağızımda ot
Saçlarım ot, parmaklarım ot

Biliyorum hiç bitmeyecek
Yanacak, kavrulacak
Sonra tekrar yeşerecek

Korkusuz Porsuk gerçekten edebiyatmıř
Sabırlı taşlara resim yaparken anladım

Şimdi bir anız uykusuyum
Uyanınca kurt olacağım
Bozkırkurdu'ndan başka kurt tanımadım
Geceydim, geceyim, gece kalacağım
Görünmedim ki hiç vazgeçeyim

Gevremenin Şiiri

Babam Hanmış annem Aynu
Biraz Mandarin biraz Haiku
Ben melez oğlan
Gözleri yassı deniz kabuklusu

Babam denizci, kutup yolcusu
Gemisinin kış aynalığında ejderha yontusu
Annem asil bir modistra, kaptanın *Utari*'si
Yolculuk en kuzeye, Ejderha körfezine
Buz dehşetiyle sürüyor, soğuk savaşların on üçüncüsü

Şafak kızılığında, körfezin ayaz suyunda
İlerliyor gemi, saatte üç deniz düğümü
İskele baş omuzlukta buz gibi bir rüzgâr
Sancak kıç omuzlukta buz gibi bir rüzgâr
Sanki kısıp almış gemiyi iki rüzgâr
Karinası buzun içinde, buz tutmuş çelik bordası
Buz tutmuş alevi içinde, kıçtaki ejderha kabartması
Ama tüm bunlara alışkın, tecrübeli kaptan

Sıcaklık yarım derece düşer düşmez
Bakın, sadece yarım derece
Buz tutmuş Aynu insanı annemin bıyığı
Buz tutmuş Han insanı babamın sakalı
O güne dek lastik gibi sünen koskoca çelik gemi
Çubuk kraker gibi kırılmış ortasından

Uğur getirirdi ejderha Doğu'da
Sonsuz iyilik, bilgelik demekti
Deniz buz tutmuştu sancakta
İskelede, pupada, pruvada

Uzun yıllar gemilerin çeliğini
Ejderhanın camlaştırdığına inanıldı
Ve bir Buz Ejderha anlatıldı

Ejderha için kâğıt sürgülü kapıya, Tatami hasırına
Fusuma kumaş panele ve Byobu paravana yapılan
Japonca resim şöyledir:

昔々すべてが午後の茶道に博物館から行こうとし
ていた

Ejderha için seramik vazoya, taş davula
Kabak kepçeye ve ipek kumaşa yapılan
Çince resim böyledir:

很久以前 一切都是從博物館去參加下午的茶道

Ejderha için denizcilere anlatılan Japonca masal şöyle başlar:

– Evvel zaman içinde bir ikindi vakti

Her şey müzeden çıkmış çay törenine gidiyordu.

Ejderha için denizcilere anlatılan Çince masal böyle başlar:

– Evvel zaman içinde bir ikindi vakti

Her şey müzeden çıkmış çay törenine gidiyordu.

Cevherin Şiiri

Demir cevheri minerallerini tanıyan var mı aranızda?
Yoksul goncalarını toprağın, bir bakışta
Dağlara, ovalara, anneye, babaya, oğla ve kıza
Magmatik kayalara, metamorfik kayalara
Volkanik taşların kömür damarlarını kestiği kayaçlara
Sülfid yataklarındaki hidrotermal konturlara
Bakınca tanıyan, gülümseyen var mı?

Kırmızımsı kahverengi, grimsi-siyah-kırmızımsı
Çelik grisi siyah, yeşilimsi siyah, siyahımsı sarımsı
Metalik pirinç sarısı, kahverengimsi turuncu, *opaque*

Manyetit, Hematit, Limonit, Siderit, Pirit

Kimyasal bileşimlerini, çizgi renklerini, kristal biçimlerini
Dilinimlerini ya da ikizlenmelerini
Nasıl oluştuklarını sormuyorum, ya da ayırıcı özelliklerini
Bunların hepsini biliyorum ben

Siz, şiiri ve parayı bir bakışta tanıyanlar
Kan dolaşımını dengeleyen
Beyin fonksiyonlarını artıran
Hazımsızlığa bire bir
Enayi altınını görseniz tanır mısınız toprakta?

Mühendisın Şiiri

Metalin efsunlu ömrünü bilen
Malzeme mühendisi arkadaşlarım var benim
Bazıları sanatçı, hiçbirisi şair değil
Ama hepsi *deep down* kâtip, en azından gözleri

Çünkü gözlerin önünde gözler var
Gündoğumu serinliği, günbatımı kızılığı
Sıradağların zirvesi, oksijenin en temiz
Zekâ edep öngörü
Çöl yoksunluğu ve ormanın zenginliği

Ah deli bir şey
Potadan akan çelik, üşüyen kum, ısınan hava
Namlusu yivli tüfek değil, sivil karabina menzili

Sinirlerinden rendelenen sular geçer
Koşan eksicikler, titreyen tane sınırları, grafit elmaslar
Asit-su-dağlama, alümin billurları ve saykal
Alfa Ferrit, Bay Perlit, Bayan Ledeburit ve Dikenli Martenzit

Karanlık oda gözbağı var
Elektron ve mikrop ölçer
Ölümsüz çelik perdeler, telli arsız çalgılar
Piyanonun çarpıntısı, kemanın nabızı
Muhteşem

35 mm siyah beyaz film, *agrandisseur*
Gazoz kapağı açacağı ve spiral güneşiği tecrübesi
Tavlı, köpüklü bir banyo ve en az üç moleküler banyo
Sihrimizin geliştiğı, durduğı, sabitlendiğı
Kartlar var klorürlü, bromürlü
Klorobromürlü, pankromatik

Cumhuriyetin aydınlığı, müzenin efkârı
Çınar yaprağının direnci var, kompozit bilgeliği
Kale, Ankara, takımyıldızlar

Ağız tadı, seyir zevki, pinpon topu hafifliği
Gözlerin, gözlerin önünde
Seramik inceliği, yanma bilinci, yüksek fırın işçiliği
Sınıfta sigara içtiğimiz o metis Türkiye var

Atom Zamanı

Sanırım ben 19 yaşımda
Bir gölden atomun apokaliptik çağına girdim
Bunu anlatmak çayırılık kadar güç
Eksik kalacağını bilsem de denemeliyim
Bir de çok zaman geçti, üç saniye kadar

Şiir içime kesik kesik damlamaya başladığında
Metalografi dersini ekmiş ormana gelmiştim
Çiçeklerle kaplı bir çayırılıkta, düzensiz bir kırd
Çayırılığın ortasında bir granit kayada
Yağmurun altında oturuyor, aşağıya ve yukarıya bakıyor
Dünya'daki yerimde atomların hain dizilişini düşünüyordum
Güneş tepemden düştü düşecekti suya

Saçma sapan konuşan, tuhaf hareketler yapan, sarhoş ve dalgalı
Abuzambak otlarının arasında, mor şapkalı papağan çiçekleriyle
Örtenek gibi eflatun beyaz aspidistralar arasında
Kırmızı beyaz minicik damlalık lotalar vardı
Ashkhen ve Kataigıda komşularımızdı
Kadının bulutsuz gök mavisi, adamın siyah elmas gözleri vardı
Gelincik balıklarıyla çakal erikli yahni yaparlardı

Ay tepeme yaklaşıp bakışım uzayınca
Bahar aniden kayboldu, güz çıkageldi
Ayaklarımı sarkıttığım çayırılık berrak bir göle döndü
Dibi görünüyordu, içinde ben de vardım
Süt kadar çıplak, yüzüyordum sapsarı bir lotanın yanında

Daha önce de söylemiştim:

ben önce iki kişiydim
kırıldım tek kişi oldum
ama hep üç kişiydim
hiç değilse iki kişiydim

Lotaları çok sevdim, onlar da beni sevdi
Hemen kaynaştık, arkadaş olduk
Tüs dedikleri camsı bir yosunla besleniyor
Dibine çışlerini yapıyorlardı
Onlara yahni olmamayı öğrettim
Onlar bana bir şey öğretemediler, sadece gösterdiler

Bir gün, dibine çışimi ve su içer gibi yaparken
Çamura gömülü hiç eksilmeyen Tüs'ün kristal kafesini gördüm
On beşinciydi yuvası
Suyun ve beyazın tonlarında göz alıcı
Öpülesi, mucizevi
Çok heyecanlandım, üç koca kök Tüs yedim
Lotalar çılgınca alkışladı beni

Sonra ektiğim derste öğrendiklerim aklıma geldi
Bu genişlik balıkgözlerin hayalkeşi yüzündendi
Bir sokağın, bir mahallenin, bir şehrin fazlasıydım
Tüs amorftu, fırında balıktı, tavlanması gereken kalıntı enerjim

Gölden ayrılırken kış gelmiş, her şey değişmişti
Okula mecburen bir sömestr ara verdim
Sonra, uykunun henüz keşfedilmediği bir gün
Masalın beni hayatın ve insanın güzelliğine inandırdığı gün
Fotoğraflarım, 5000 Kelvin ışığım, el değmemiş zamanım oldu
Yeni parmaklarım, yeni sevgililerim, yeni bir kaderim oldu
İçime rüzgâr girdi, içimden fırtına çıktı

Ashkhen ve Kataigıda çocukken komşularımızdı
Gelincik balıklarıyla çakal erikli yahni yaparlardı
Bıraksalar eminim *Lota vulgaris* profesörü olurdum
İyi ki bırakmadılar, böylece gönlümce, serbest yüzebildim

14-19 Mayıs 2017
Ankara

Ashkhen ve Kataigıda çocukken komşularımızdı
Gelincik balıklarıyla çakal erikli yahni yaparlardı
Bıraksalar eminim *Lota vulgaris* profesörü olurdum
İyi ki bırakmadılar, böylece gönlümce, serbest yüzebildim

<https://twitter.com/suatkemalangi>
<https://suatkemal.work>